

Indián Amerika – 4 - Magyar viking Amerikában

2011 április 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

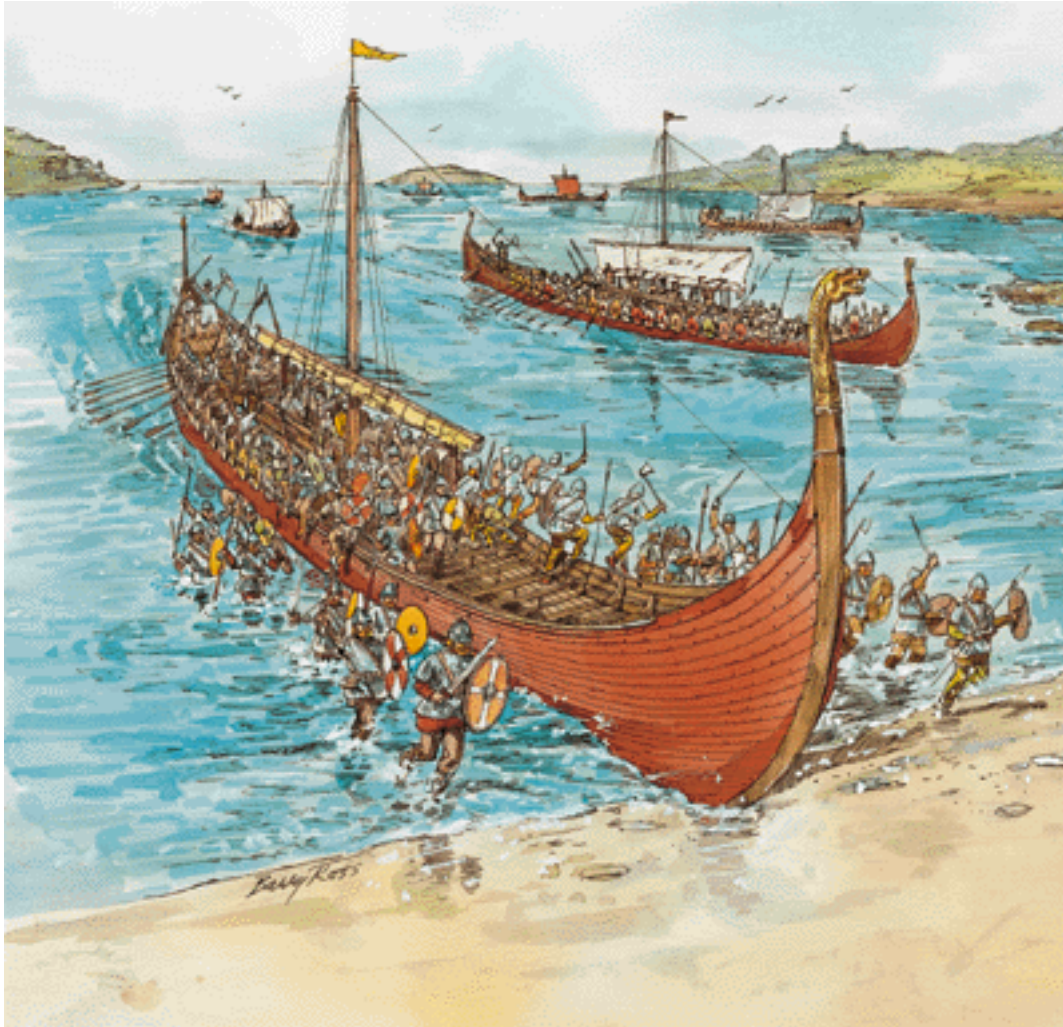
Még nincs értékelve

Mérték

1992-ben a világ Amerika felfedezésének 500. évfordulóját ünnepelte. Megcsodálhattuk Ridley Scott filmepozát, Vangelis fülbemászó zenéjével. Olyan tökéletes volt minden...

Valahogy más érzéseik voltak az őslakosoknak. Azok utódainak, akik túléltek a mészárlásokat, a rabszolgaságot, az üldöztetéseket, a járványokat. Számukra Amerika „felfedezése” a félezer éves népiirtás kezdete volt.

Ma már tudjuk, nem Kolumbusz volt az első, aki eljutott Amerikába, talán csak neki volt a legjobb reklámja... (Bár mégsem róla nevezték el a földrészt.) Korábban beszámoltunk róla, hogy a spanyol szolgálatban álló genovai hajóst a legenda szerint megelűzte egy skót nemes. Néhány évtizeddel korábban hajózott át az óceánon (ha valóban megtörtént ez az út...)

Több bizonyosságunk van egy Kolumbusz előtt majd öt évszázados kísérletről. Amerikában megjelentek a vikingek!

A harcos északi, skandináv nép, a vikingek a Krisztus utáni nyolcadik századtól kezdtek kirajzani a szélrózsa minden irányába. A sötétnek nevezett középkorban szenvedtél Európának több „külső” ellenséggel is meg kellett küzdeni. Róma előtt a történelem karmikus süllyesztékjében, Bizánc keleten ugyan tartotta magát, de megjelentek a mohamedán arabok, Ázsia felől a lovas népek (hunok, avarok, magyarok), északról meg a vikingek. Mindegyik vad, istentelen nép... Istentelen? Csak másként hívta a Teremtőt...

A vikingek szerettek kereskedni, időnként rabolni, de s egyre messzebb merészkedtek ködös, hideg hazájuktól. Megjelentek Skócia, Anglia partjainál, a varégek (ruszok) eljutottak a Baltikumra, onnan le, egészen a Fekete-tenger partjára.

A vikingek megtelepedtek a frankok földjén (Normandia), királyokat adtak az angol trónra. Eljutottak, megtelepedtek Írországból is. A kilencedik század végén jutottak el a vikingek Izland (Jégföld) szigetére. Jöttek is a viking telepések Norvégiából és Írországból.

Krisztus után 900 körül egy Gunbjörn nevű viking Izlandra akart eljutni, de helyette megpillantotta Grönland szigetét. 982-ben Vörös Erik jutott el a világ legnagyobb szigetére, melyet Zöld Földnek, azaz Grönlandnak

nevezett el. Három évig élt számzetasben, ezalatt rájött, hogy érdemes lenne ezen a szigeten. A következ? években számos telepes érkezett ide.

Grönland tulajdonképpen már Amerika. Igaz, itt indiánokkal nem találkoztak, ám a hatalmas világ nem volt lakatlan. Éltek/élnek itt eszkimók, inuitok. Amerika vikingek általi felfedezése sem váratott sokat magára. 985-ben Izlandról 25 hajóval több száz telepes hajózott Grönlandra. Egy Bjarni Herjólfsson nev? keresked? hajója leszakadt a csoporttól. Három napig hajózott nyugat felé, amikor földet pillantottak meg. Nem szállt partra, de hírét vitte az ismeretlen földnek.

Ezért 992-ben Leif Eriksson indult el felfedez? útra. Ötszáz esztend?vel Kolombusz el?tt. 36 emberrel vágott neki az útnak. El?ször egy lapos, sziklák borította földet találtak meg.

Ez lehetett a mai Baffin-sziget, melyet Hellulandnak, a Lapos kövek földjének neveztek el. Hatalmas, 500 ezer km²-es kiterjedés? sziget, a Föld ötödik legnagyobb szigete. Ma is alig 11 ezer ember, javarészt inuitok lakják. Zord táj lehet ezer éve is, s a vikingeket arra ösztönözte, hogy tovább haladjanak.

Innen tovább hajózva jutottak el egy erd?s területre, valószínűleg a mai Labrador területére, melyet Marklandnak, azaz erd?s földnek nevetek el. Innen is tovább hajóztak. Talán a mai Új-Fundlandra jutottak el. Itt telepedtek le. Vinlandnak, azaz sz?lföldnek nevezték el a területet. Leif Erikson nevel?je, Tyrker, aki egyes források szerint német volt, mások szerint magyar találta a sz?l?t. Nos, ha Tyrker (türk, török?) magyar volt, akkor ? lehetett az els? magyar az Újvilágban. Mások szerint a sz?l? meg sem termett ezen a földön, de a vin legel?t is jelentett. Így Vinland inkább a legel?k földjét jelentené.

A vikingek kiteleltek itt, majd visszatértek Grönlandra. Következ?leg Thornvald, Leif Eriksson bátyja jött el Vinlandra. ? már harcba keveredett az itt él? indiánokkal. Holttetsét a következ? nyáron az egyik testvére vitte el.

Skandináviából a korabeli viszonyok mellett is a vikingek könnyen eljutottak Izlandra és Grönlandra, gyarmatosítva, betelepítve e földeket. Csábította ?ket Vinland is. 1009-ben már 160 n? és férfi kelt útra, de tartósan ?k sem tudtak letelepedni Amerikában.

Felmerül a kérdés, vajon ezek csak legendák, vagy valóban eljutottak a vikingek Amerikába? A múlt század

közepén Újfunlandon felfedeztek egy ősrégi település maradványait, mely a kutatások szerint Leif Eriksson vinlandi telepe lehetett. (Ezt a helyet ma L'Anse aux Meadows-nak nevezik).

Egy érdekesség: a Nagyszombati egyetem könyvtárában egy 1599-ből, magyar rovásírással ellátott Vinland térkép került elő.

Az indiánokkal való kisebb-nagyobb összetűzések ellenére vajon meg tudtak telepedni Amerika földjén a vikingek?

1121-ben az izlandi püspök (nos, igen, „közben” a vikingek keresztény hitre tértek), bizonyos Eric Gnuþsson beszámolt arról, hogy 1112-ben elutazott meglátogatni Vinlandot. Ezek szerint Leif Eriksson után bő száz esztendővel még éltek e földön vikingek.

1347-ben egy csónak érkezett a krónikák szerint Izlandra, mégpedig Marklandról, azaz a Fák Földjéről, Labradorból. Ám a következő száz évben az egyre zordabb időjárásnak köszönhetően a grönlandi viking telepek is megszűntek.

Vajon Kolumbusz tudott a vikingek felfedezéseiről? Ki tudja. Egyes történészek szerint Kolumbusz 1477-ben elutazott Izlandra, ahol azért hallhatott egyet, s mást a távoli földekről, melyeken ekkoriban már nem éltek vikingek. Vörös Eriket egy bűntény miatt száműzték Izlandról és így jutott el Grönlandra. Fiai tovább hajóztak, de akkoriban nem száguldottak oly gyorsan a hírek. Nagy volt a távolság az egyes szigetek és „földek” között. Majd a középkor „kis jégkorszakával” egyre nehezebb lett az élet a Skandináviától oly távoli területeken.

Ám kétségtelen, a vikingek félezer évvel megelőzték Kolumbusz Kristófit. S valóban lehetett Leif Erikssonnak egy magyar kísérője? Könnyen megtörténhetett. A fiatal magyar királyságnak kapcsolata volt a Kijevi Russzal, melyet a varégek (vikingek) alapítottak és Szent Istvánnak voltak viking testvérei is.

Rejtélyes a múlt...Nem búcsúzunk el a vikingektől. Legközelebb megnézzük, mikor is érkezhettek az első indiánok Európába, illetve a vikingek juthattak-e Vinlandnál délebbre?

Nawesh

Szerző: a Flag Polgári Műhely tagja

Ajánló